

Perseïden 1996, Coucouron

Erwin van Ballegoij¹

1. Tafelbergstraat 20, 2021 SP Haarlem

In 1996 werd er - net als in 1993 - een internationaal sterrenkundig jongerenkamp in het Zuid-Franse Coucouron gehouden. Hoewel ik niet meer als leider mee ga op dit kamp, ben ik als voorzitter van de organisatie "natuurlijk" verplicht het kamp te bezoeken. Het leek me dan ook een goed idee, om aan het eind van mijn vakantie in de Franse Alpen, een paar honderd kilometer westwaarts te bewegen. Dan kon ik vanaf het kamp eens kijken wat de Perseïden in 1996 voor ons in petto hadden.

Op 11 augustus kwam ik aan in Coucouron. Het zag er slecht uit: totaal bewolkt. Maar ik liet me niet te snel ontmoedigen. Immers, in 1993 zat het hier 's middags ook potdicht. In een uur tijd trok de bewolking toen helemaal weg. Vervolgens kon ik van zonsopkomst tot zonsopgang een schitterende Perseïdenshow bekijken en fotograferen.

Dit jaar trok het pas in de begin van de avond helemaal open. Bij een grensmagnitude van 6,0 begon ik om 20h31 UT mijn waarnemingen. De grensmagnitude zou voor de rest van de avond rond de 6,0 blijven schommelen. Het was geen superlucht, maar je hoort mij niet mopperen. Voor hetzelfde geld had ik de hele avond naar een gesloten wolkendek zitten kijken. In het begin van de avond was de Perseïdenactiviteit erg laag, maar dat werd gecompenseerd door een serie Cygniden. Er verscheen weinig spectaculair spul: geen enkele meteor met negatieve magnitude.

Na een dik uur waarnemen verscheen er iets waar ik liever van verschoond was gebleven: wolken. Om 21h47 UT zat het weer potdicht.

Dan maar de heuvel afdalen om in het kamphuis een stevige broodmaaltijd te

nuttigen. Een uurtje later kwamen enkele deelnemers van het kamp enthousiast de eetzaal binnenlopen: het trok weer open.

Hop, weer de berg op, met op sleeptouw een hele serie astro-toeristen (=kamp-deelnemers) die ook wel eens een Perseïdenuitbarsting wilden zien. Ik ben maar in een ander hoekje van het waarneemveld gaan liggen, om zo min mogelijk last van hen te hebben. Maar helemaal negeren kon ik ze niet. Rond die tijd begon de Perseïdenactiviteit duidelijk toe te nemen, en met het stijgen van deze activiteit steeg ook het enthousiasme van de astro-toeristen. Op een gegeven moment werd elke meteor verwelkomd met een luid indianengehuil, en dat bleef de hele nacht zo doorgaan. Dit was echter niet vervelend. Het is onmogelijk om in alle richtingen tegelijk te kijken. Daardoor mist elke waarnemer nogal wat meteoren, ik dus ook. Gelukkig kon ik uit de duur en de intensiteit van het indianengehuil een redelijke schatting maken van de helderheid van de meteor die door mij gemist was.

Na 23h30 UT kon ik eindelijk de eerste negatieve magnitudeschattingen op mijn dictafoon inspreken. Om 23h56m verscheen de eerste echte spetter: een Perseïde van -6, met een nalichtend spoor van 30s (het indianengehuil is duidelijk te horen op mijn dictafoon).

Om 0h51m begonnen er weer flinke wolkenvelden overdrijven. Ondanks het feit dat meer dan de helft van de lucht door wolken bedekt was, bleef de Perseïdenactiviteit stijgen. Ik kon de waarnemingen voortzetten tot 1h30m UT. Enkele minuten later was er geen ster meer te zien.

Omdat het eerder in de nacht ook vrij snel weer opklaarde, besloot ik op de top van de heuvel te blijven wachten op de volgende opklaring. Mijn geduld

werd niet lang op de proef gesteld. Om 1h48 UT kon ik de waarnemingssessie hervatten, hoewel er wolkenvelden bleven overtrekken. Even later werd ik beloond met de knaller van de nacht. Om 1h50m UT verscheen een tweemaal flarende Perseïde van -8 met een nalichtend spoor van 20s. Toen was de Perseïdenactiviteit al beduidend aan het afnemen. Om 1h59 UT verscheen een uiterst traag bewegende gele meteor van +1. Het spoor begon vlak bij Aldebaran, en van daaraf trok de meteor traag naar de horizon. Na 15s verdween de meteor in een smalle wolkenband, om na een paar seconden aan de onderkant van de wolkenband weer te verschijnen. Na een halve minuut zichtbaarheid doofde deze meteor een paar graden boven de horizon uit. Deze meteor leek mij te traag te bewegen om een echte meteor te zijn, en te snel om een kunstmaan te zijn. Ruimteschroot?

Om 2h14 UT moest ik het waarnemen definitief opgeven. Het trok toen weer helemaal dicht, en voor zonsopkomst trok het niet meer open. In 3h15m effectieve waarneemtijd heb ik 120 Perseïden, 5 Kappa Cygniden, 7 Aquariden (behorende tot drie subzwermen) en 19 sporadischen gezien. Een redelijke oogst, mede gezien de regelmatig overtrekkende wolkenvelden.